

vrnilo Dominkušu z odlokom z dne 24. julija 1862 št. 8839: »Mit dem zurück, dass dieser Recurs binnen drei Tagen in der Gerichts- oder hierlands üblicher windischer Sprache bei Vermeidung der gesetzlichen Folgen einzubringen ist.« Še le imeditajno pri višjem dežel. sodišču vložena pritožba je imela uspeh.

Vse te težave pa drja. Dominkuša niso splašile. Nadaljeval je začeti boj in nadaljevali so ga njegovi učenci — nebroj odvetniških in notarskih kandidatov, ki so bili začeli svojo prakso v njegovi pisarnici — in če smo danes na boljšem ter se nam ni več bati na Spodnjem Štajerskem takih odlokov, kakor sta navedena, je to kolikor toliko tudi zasluga Ferdinanda Dominkuša. Zato kličemo nevstrašenemu bojevniku: Slava! »*Have pia anima!*«

Književna poročila.

Das Verfahren vor den Civilgerichten des türkischen Reiches. (Konec.) Kao pravna sredstva služe: prigovor (Opposition, itirâz alel hükm) protiv osuda iz ogluhe, prigovor trečega (Drittopposition, itirazel gajr) protiv riješidaba, a koliko parnica medju strankama može imati upliva i na treću osobu izvan parbe stojeću (str. 128.); obnova postupka (Restitution, Wiederaufnahme des Verfahrens, iadei muhakjeme) zbog formalnih razloga ništetnosti (str. 136., 159.). U svim tim slučajevima ima o pravnom sredstvu rieševati sud prve molbe. Sud druge molbe riešava o prizivu (Appellation, intinâf), dočim sud treće molbe izdaje riešitbu na žaobu ništovnu (Nichtigkeitsbeschwerde) u revizionom postupku (temjiz). Kao pravno sredstvo navedena je u parb. post. takodjer syndikatna tužba protiv sudaca zbog njihovog doloznog postupanja ili za to, što uskraćuje sud stranci put pravde (str. 136., 179.).

U parnicama, u kojima se radi o nekojim državnim interesima, igraju ulogu državna odvetništva.

Parnice te vrste (osim trgovačkih stvari) stoje pod nadzorom državnih odvetnika. Odvetnici imaju pravo priziva i ništovne žaobe, te riešenje tih pravnih sredstava veže i privatne parbene stranke (str. 47.—49.). Takogjer nova inštitucija pravosudnih nadzornika bila je neko vrieme povjerena državnom nadodvetništvu (str. 4.).

Ovršni postupak normira posebni ovršni zakon, koji je izašao nekoliko dana prije gradj. parb. postupka od 9 Hazirana 1295 (1878). Zakon taj štiti u znatnoj mjeri ovršenika, jer ga ne žrtvuje posve zahtjevanju vjeronika, nego mu ostavlja minimum existentiae. Ovrha se ne smije voditi ne samo na pokućstvo, što je ovršeniku neobhodno potrebno, nego niti na

plaću stalno namještenih činovnika (uključivo privatnih činovnika) niti na mirovinu. Plaća je samo u jednoj četvrtini podvržena ovrsi, mirovina nikako. Ugovor stranaka protivnoga sadržaja jest bez krieposti (str. 197.). Znatno je ograničena ovrha nekretnina, što ne stoje u slobodnom raspolaganju posjednika (t. zv. erazi mirié), kojih je alijenacija ovisna od privole države kao vrhovnog vlasnika.

Nekretnine te vrste mogu se ovršnim putem tek onda prodati, ako se trogodišnjim čistim prihodom ne može pokriti tražbina vjerovnika (anal. § 545. bos. gr. pp.). Zemljište mirijsko odgovara za dug ostavitelja samo onda, ako je bilo za života dužnika dragovoljno založeno i ako ne ima pokrića iz drugoga ostavinskoga imetka (str. 196., 201., 202.). Dužniku seljaku i njegovim nasljednicima mora se ostaviti slobodan komad zemlje za obradivanje i kuću za stanovanje (ibid.). — Ovršna procjenba nije posebna vrsta ovršnoga čina, nego integralni dio pljenitbe, koji ima obaviti činovnik, što provede ovrhu (str. 211.). Za dražbu mora ovrhovoditelj posebno zamoliti (drugčije § 16. austr. ovr. post. i § 531. bos. gr. pp.), ovršna prodaja nekretnina može tek onda nastupiti, ako nije imala uspjeha ovrha pokretnih stvari (str. 195., 212.). Kod pokretnosti stiče dostalac pravo vlastništva predajom, kod nepokretnina upisom u knjige. Za taj je upis potrebno očitovanje ovršenika pred gruntovnom oblasti.

Ako ovršenik uskrati to očitovanje, može ga nadomjestiti predsjednik suda jednostavnim pismom na gruntovnu oblast. To je pako isključeno po praksi vrhovnog sudišta, ako ovršenik medjutim umre.

U tom slučaju cijeli je ovršni postupak ništetan (str. 214.), te ga valja očevidno ponoviti protiv nasljednika.

Niti je stečenje prava vlastništva kupom na dražbi toliko osigurano koliko drugo koje.

Proti dostalcu dopušta se evikciona tužba trećih osoba i vlasnička tužba sa strane ovršenika, dapače zbog nezakonitog postupanja tečajem ovrhe (str. 215.).

To su očevidno posljedice stanovišta, da za dozvolu ovrhe ne treba da bude osnov ovrhe (Executionstitel) pravomoćan, a s druge strane stanovišta, po kojem ne ima posebnog pravnog sredstva proti ovršnim zaključcima tečajem ovršnoga postupka: samo predsjednik suda odgovara za svoje odredbe u smislu syndikatnog postupka (str. 192., 204., 215.). Za to se obustavlja naprosto cijeli ovršni postupak, ako dužnik izjavi, da je uložio ili kani uložiti pravno sredstvo proti onoj ispravi, što je podlogom dozvoljene ovrhe (str. 205.).

Kako se iz te crtice vidi, gradivo je ovog djela obsežno i zanimljivo. Pisac ga je sakupio savjestno i znanstvenim načinom, akoprem radnja izgleda kao da ja samo priobćenje zakonskih ustanova. Ali ovako je pisac i bolje učinio, nego kad bi bio natrpao množinu priepornih pitanja iz zapadnoeuropske procesualne literature i tim možda načinom dao svome dielu vanjski oblik učenosti. U nekojim prepornim pitanjima poziva se pisac na autoritet vrhovnog sudišta u Carigradu te nam time daje priliku zaviriti u judikaturu

toga, pred nekoliko godina novo organiziranoga suda (str. 9.). Poteškoče pisca bile su ogromne s obzirom na to, da osim izvornih zakona nije imao skoro nikakvih pripomoćnih sredstava (str. 1.). Tim veće ga ide za to priznanje za strane onih, kojima će njegova radnja u ruke doći. z.

Dr. H. Mück: Die Execution zur Sicherstellung nach der oesterr. Executionsordnung vom 57. Mai 1896 No. 79 R. G. Bl. — Wien, M. Frisch, 1900.

Dr. H. Mück: Die einstweiligen Verfügungen. Wien, M. Frisch, 1900.

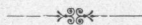
R. v. Kendler: Die gerichtliche Geldbuchführung. — Wien, Manz, 1900.

Dr. St. Landauer: Erbloser Nachlass und Grenzen des Verwandtenerbrechtes. Ein Beitrag zur Geschichte und Lehre des oesterr. Priwatrechtes. Wien, Hölder, 1900.

Dr. Vl. Pappafava: Der Streit um das Jus Novorum in Berufungsverfahren nach der oesterr. Civilprocessordnung. — Innsbruck, Wagner.

Dr. E. Lovrić: Studija iz ženidbenoga prava. II. Ženidba i njezini bitni momenti. — Zagreb, 1900.

Dr. E. Lovrić i dr. J. Nudrovčić: Gradjanski sudovnik od 16. veljače 1853 i zakon o nutarnjoj uredbi i poslovnom redu vlasti sudbenik od 3. svibnja 1853 s naknadnim zakonima i uz to prvi tumačen najnovijimi rješidbama vrh. suda u Beču. — Drugo popunjeno izdanje. — Zagreb, L. Hartman, 1899. Str. 318. Cena 1 gld. 80 n.

Razne vesti.

V Ljubljani, 15. februvarja 1901.

— (Iz kronike društva »Pravnika«.) Za tekoče leto izvoljeni odborniki so imeli dne 26. pr. m. svojo prvo sejo, v kateri so si razdelili posle. Izvoljeni so bili g. dr. D. Majaron za načelnikovega namestnika in urednika »Slov. Pravnika«, g. dr. Vladimir Foerster za tajnika, g. dr. A. Švigelj za blagajničarja, g. I. Kavčnik za knjižničarja, gg. K. Wenger, I. Kavčnik in Fr. Miličinski pa v uredniški odsek.

— (Osebna vest.) Naš rojak dr. Klemens Seshun, dvorni in sodni odvetnik na Dunaji, je izmed odvetnikov imenovan komisarjem za sodniške izpite pri višjem deželnem sodišči na Dunaju.

— (Umrli) je dne 30. pr. m. na Dunaji bivši minister in vodja pravosodnega ministerstva dr. Alois baron Pražák. Radi nedostatnega prostora v tem listu priobčimo nekrolog šele prihodnjič.

»Slovenski Pravniki« izhaja 15. dne vsacega meseca in dobivajo ga člani društva »Pravniki« brezplačno; nečlanom pa stoji za vse leto 10-K, za pol leta 5 K.

Uredništvo je v Ljubljani, v Gospodskih ulicah šte. 17; upravništvo pa v Gospodskih ulicah šte. 4.